_הדפס

תרבות אמנות ובמה

האמן ארז אוזן מציג בבית האמנים בירושלים תערוכה חדשה, המרכיבה את סדרת העבודות "פעם אחת חופש", תערוכה אקספרסיבית, צבעונית וגברית, אבל גברית מזווית אחרת. בשבת 8.7 יתקיים שיח גלריה בבית האמנים בירושלים

רותי קדוש 06/07/2023 14:52 6דק' קריאה

האזינו לכתבה9 דקות

תערוכה "פעם אחת חופש" (צילום: צאלה קוטלר הדרי)

עשרה ציורים ופסל אחד המוצגים בבית האמנים בירושלים מרכיבים את סדרת העבודות "פעם אחת חופש", תערוכה אקספרסיבית, צבעונית וגברית, אבל גברית מזווית אחרת, זו של האמן **ארז אוזן.**

"דמות הגיבור בעבודות בנויה מפורטרטים עצמיים שלי, עם המאפיינים הביוגרפיים והחזותיים של גבר בן 35, בעל גוף קצת מלא, מרכיב משקפיים, אותם משקפיים בכל העבודות, כשהוא לבוש גופיה או בגד יום יומי מרושל. כל הפעולות נעשות בחוץ ובאות לסמל את היציאה החוצה, את החופש והשחרור תוך שהן נטועות בתוך צמחיה שופעת, הלקוחה מתוך קטלוג צמחים מדומיין שפיתחתי לאורך השנים. הסיטואציות, שיש בכולן אלמנט של הומור, לקוחות מהדמיון ובציורים יש צבעוניות עזה של צבעי השמן" אומר ארז אוזן.

תערוכה "פעם אחת חופש" (צילום: צאלה קוטלר הדרי)

בגוף עבודות זה בתערוכת היחיד, האמן מאפשר למבקר הצצה אינטימית אל אירועי היום יום. הצמחים בגינתו הם מטאפורה כפולה. פעם אחת הם מייצגים חופש, ובפעם אחרת הם מייצגים את כבלי הבית, את המשפחה הראשונית בה גדל, ואת המשפחה שהקים, לצד החיפוש אחר האיזון.

ארז אוזן, 35, נולד במושב ניצני עוז "כן, חלק ממחלף ניצני עוז בכביש 6 נבנה על שטחים חקלאיים של ההורים שלי". הוא אחד מארבעה אחים במשפחת חקלאים מזרחית. הסבים משני הצדדים עלו לארץ מתוניסיה. "זו משפחה סופר פטריאכלית.

סבתא היתה הולכת אחרי סבא עם הקפה. אבא שלי עבד בשטחי החקלאות. גם אמא עבדה בחקלאות ובמקביל ניהלה את הכספים. אבל אבא (ואני אומר את הדברים בלי כעס) מעולם לא הכין ארוחת צהרים, לא הוריד מהשולחן ולא רחץ כלים. משק הבית בנוסף לעבודה במשק החקלאי היה כולו על אמא. כילד וכנער זה מאד הפריע לי. הייתי הבן שרוחץ כלים, ועוזר לאמא בניקיון ובכל. מגיל צעיר אהבתי לשבת עם הבנות וכשאמא יצאה לנופש עם האחיות הצטרפתי אליהן."

איך התייחסו במשפחה לגבריות שלך?

"תמיד היו לי בנות זוג, והייתי מונוגמי מגיל צעיר. יש לי חברות וידידות רבות, גם בשל העבודה שאני בעולם האמנות שהוא נשי, במיוחד בבתי הספר לאמנות. אבל הגבריות שלו לא נפגעת, כגבר אני לא מדחיק את המקום הנשי שבי, אני יותר רגיש ורגשי ומתמסר. בבית אני והכלב הזכרים היחידים."

תערוכה "פעם אחת חופש" (צילום: צאלה קוטלר הדרי)

הוא נשוי לצליל שעוסקת בתחום החינוך המיוחד, "אנחנו יחד מהצבא מגיל 20", הם הורים לשתי בנות, זיו ועומר. כשנולדה בתו הצעירה עומר, הוא יצא לחופשת לידה בת חודש וחצי. "קיבלתי תגובות והרמת גבות מנשים ומגברים. זה מושרש בנו. הנה לאחרונה אמרתי לחברה טובה, פמיניסטית, שלא אוכל להגיע לאירוע מסויים שמתקיים ביום שישי כי יש מסיבה בגן לבת שלי. היא הגיבה במעין לגלוג חייכני 'מה אתה משחק אותה'?

אני יודע, גם מהיכרות קרובה עם חברי, שגברים מהדור שלי רוצים להיות שותפים, לקחת חלק פעיל בגידול הילדים. אבל גם אצלנו בבית, למשל, כשהילדה חולה אשתי שולחת אוטומטית הודעה למנהל שלה שעליה להישאר בבית. זאת למרות הרצון והניסיון לשמור על חלוקה מאוזנת .

אני זה שמבשל בבית והניקיון עלי אבל התפיסה הזאת עדיין מושרשת."

בשנה האחרונה ארז אוזן ומשפחתו מתגוררים בקיבוץ מרחביה, אליו עברו לאחר שבע שנים בקיבוץ עין שמר. "בהתחלה הייתי בהלם מהחיים בקיבוצים של השומר הצעיר. אני בן לממשפחה ליכודניקית, ואילו כאן מניפים דגלים אדומים באחד במאי וביום העצמאות. בהתחלה זה היה מוזר, התייחסתי לזה בעבודות קודמות שלי. יחד עם זאת מצאתי בקיבוצים פתיחות גדולה יותר לאמנות ולאמנים. אולי בגלל שמוטמעת בו תרבות מערבית, וראיית הערך המוסף של אמן הפועל בתוך הקהילה. במושב לא ממש הבינו מה אני עושה."

לדברי אוזן, הוא כמו חבריו בני דור ה Y-נמצאים בעשור שבין 30-40 הוא העשור העסוק ביותר. "אנחנו כבר אחרי צבא והחיפוש העצמי. סיימנו ללמוד ונכנסנו לשלב של הקמת משפחה והבאת ילדים לעולם, כשהקריירה נמצאת בשלב הקריטי שלה. בעשור הזה אתה לא יכול להוריד את הרגל מהדוושה. אבל אתה חי בקונפליקט. נדרש ממך להתנהל בין דרישות סותרות. מצד אחד לתפקד על פי ערכי הגבר המסורתי, להיות משימי, רציונלי, כוחני, כזה שמוביל את פרנסת המשפחה, ומצד שני להיות שותף שיוויוני בזוגיות ובהורות."

המשרה המרכזית של אוזן היא בפקולטה לאמנויות במדרשה בבית ברל, כשהוא מנהל שתי סדנאות: פיסול, ופיסול קרמי, ומלמד פיסול בתוכנית להדרכת אמנות משקמת. בנוסף הוא מלמד בתוכנית "לינקס" להכשרת מדריכים בנצרת מטעם מכללת "אורנים". "יש לי כיתה עם 20 תלמידות ערביות ללימוד ציור ורישום. זו חוויה מיוחדת ."

הוא בוגר תואר שני לאמנות מ"בצלאל", צייר ופסל, ובקרוב יחנוך בקיבוצו חלל עבודה מחודש לעבודה ולהוראה, שהיה בעבר הסטודיו של האמן וחבר קיבוץ מרחביה, אריה סרטני ז"ל .

תערוכה "פעם אחת חופש" (צילום: צאלה קוטלר הדרי)

האמנות מפרנסת?

"ביחס לשמונה השנים האחרונות בהן אני עושה אמנות, השנה האחרונה היתה רווחית. הצלחתי להגיע למאזן כלכלי סביר. כשאשתי צליל ואני מנסים להתאים את החיים שלנו כך ששנינו נוכל להגיע למקומות רציניים בקריירה ולפרנס את המשפחה."

ביום שבת 8 ביולי (12:00) יתקיים בבית האמנים בירושלים שיח גלריה לתערוכה "פעם אחת חופש" בהשתתפות האמן ו האוצרת צאלה קוטלר .

התערוכה שתינעל ב-12 באוגוסט, נולדה לאחר רצף תערוכות שהציג השנה ועם סיום לימודי תואר שני באמנות ב"בצלאל". בין היתר הוא הציג בגלריה אלפרד בתל אביב, במרכז לאמנות דיגיטלית בחולון, תערוכה זוגית ב"מקרר", תצוגה של 30 עבודות ביריד "צבע טרי" 2023 ועוד.

את סדרת העבודות "פעם אחת חופש" יצר אוזן בגינת הבית החדשה בקיבוץ מרחביה. "בין זריעה, שתילה, נטיעה, השרשה - הכל קורה בגינה והכל משתנה בה. האמנות נשזרת בהמון דברים בחיים שלי ובדומה למוטיבים שמאפיינים את העבודות שלי. כאן בהתרחשות שולית לכאורה, בין ערימה של עלי שלכת הדמות שהן אני, מבצעות פעולות שונות, אם זה כשאני שוכב, או מחזיק עציץ, משקה את הצמחיה, יושב על מחצלת, או נשען על עץ, כך זה קורה ומתוך רצון למצוא איזון בין מה שחשוב ללא חשוב ."

אגב, הפסל היחידי בין סדרת הציורים נוצר בדמות כלב. "זו דמותו של הכלב שלי שהיה איתי 12 שנים ומת. הוא נהג ללוות לכל מקום, לסטודיו לעבודה בבית ברל. והיה מתלכלך מהצבעים" הוא אומר .

האם לפעמים אתה חולם להיות הגבר הגבר, מהמודל הפטריאכלי?

"אחת העבודות בתערוכה, הציור עם צינור המים שהתפוצץ, מייצגת אלמנט של גבריות מסורסת, או קבלה של גבריות שלא מגשימה את הפנטזיות כפי שמצופה מגבר. אז כן, הרבה פעמים בא להגיד 'כוס'אוחתו' אני הולך להינעל בסטודיו ולהגשים את עצמי בלי ילדים והתחייבויות אחרות. כשחברי האמנים בתל אביב עושים אמנות. והם מגניבים ומתחככים ואילו אני מחליף חיתול צצות המחשבות. אבל מצד שתי הבנות שלי פתחו לי מרחב רגשי, חידדו בי רגשות וחיזקו את הביטחון בעצמי ובאמנות שלי. כשהייתי נער בן 17 סבתא שלי אמרה לי: 'תביא ילדים והמזל יגיע.'"